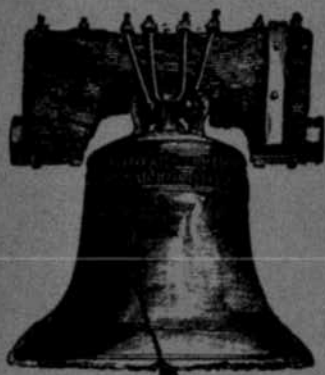

INTERLANGUAGE

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

PROKLAMU LIBERECON
TRA LA TUTA MONDO

AMERIKA ESPERANTISTO

Oficiala Organo de la
ESPERANTO-ASOCIO
de NORD-AMERIKO

MAR-APR, 1954

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

(*Amerika Esperantisto*)

G. ALAN CONNOR, *Editor*

114 West 16th Street

New York 11

N. Y.

Vol. 68

Nos. 3-4

Associate Editors: Dr. William Solzbacher, Doris Tappan Connor, Dr. S. Zamenhof, V. Rev. Gabriel N. Pausback, Myron Mychajliw.

Sustaining Board: Portia Anderson, Dr. Luella K. Beecher, Dr. F. W. Breth, John M. Brewer, Jarvis E. Bush, A. Chmielewicz, C. C. Cumming-smith, S. M., Preston Davis, Jr., Ernest G. Dodge, Esperanto Association of New Jersey, Anonymous, Bertha E. Mullin, Tony Nabby, C. D. Prewitt, George Hirsch, Wilfrid Rouleau, Bertha F. Sloan, Harold S. Sloan, David Therrien, Mazah Schulz, W. E. L. Todd, Flora Wyman.

Office Assistants: Lola Mae Muse, H. S. Harris

An Exciting New Esperanto Book From Brazil

ANTOLOGIO DE BRAZILAJ RAKONTOJ

Published by *Brazilian Esperanto League*

Thirty-three short stories that display all the varied qualities of Brazilian literature and life - romance, melancholy, mystery, horror, family customs, frenzy, jealousy, strange adventure in the interior and with the Brazilian cowboys. Translated from the Portuguese into Esperanto by thirty-three competent Brazilian Esperantists. 309 pages including 3 pages of bibliography of outstanding Brazilian authors. Truly a book that all "Norteamericanos" will want to read and enjoy!

*Bound in grey card with title printed in two colors
5½ X 7½, 309 pages, with bibliography
\$ 2.45 postpaid (members of EANA deduct 10%)*

Esperanto Book Service of America, 114 W. 16 St., New York 11, NY

Jarabono eksterlande por kalendara jaro: \$1.50 aŭ egalvaloro.

Subscription rate in the United States and Canada: \$3.00 per year.

Make checks payable to the *Esperanto Association of North America.*

Patron Membership in the EANA - \$10.00 per year

Regular Membership in the EANA - \$5.00 per year

Student Membership & Armed Forces - \$3.00 per year

AMERIKA ESPERANTISTO

Vol. 68

MARCH-APRIL 1954

Nos. 3-4

WHY THE WORLD NEEDS ESPERANTO

Extracts from a radio address by Dr. Rafael Herrero, Valencia, Spain, recently broadcast over "Radio Alerta", Valencia.

DOES the world need Esperanto? Members of the Esperanto movement answer with an emphatic "yes", but most people have never paid the slightest attention to the language problem.

As a matter of fact, everything is relative. Mankind can live without Esperanto. Mankind also can live without airplanes, without radio, without the printing press, without railroad trains and steamships. Generations of human beings, who lived before these means of communication were invented, did not feel unhappy about not having what they did not know. But imagine what would happen now if someone tried to do away with those modern inventions which have completely changed our way of life and have brought us not only more comfort and pleasure, but also a higher level of civilization, culture, and moral maturity.

Instead of presenting the usual arguments for the necessity and usefulness of Esperanto, let us try another approach. Let us assume for a moment that the world interlanguage Esperanto had been adopted for many years as the official and general means of communication among the nations; that it were currently used in diplomacy, science, and technology; that Esperanto were spoken at international conferences, eliminating complicated, costly and imperfect makeshift arrangements for interpretation and saving an immeasurable amount of time, money, error, and humiliation; that physicians could rapidly and directly utilize the results of research conducted in other countries, without waiting for translations to appear in print; that students could listen to professors from abroad without language difficulties; that businessmen could freely correspond with export and import firms throughout the world; that news of worldwide interest would be available without delay and distortion in the world interlanguage; in short, that common sense were used in this matter and that Esperanto had become a normal subject in education and an important factor in human relations.

Can there be any doubt as to what would happen if, in such a situation, suddenly, through some extraneous event, this useful, simple and essential means of communication were suddenly suppressed? What a wave of protests and complaints would sweep over the world! There would be angry demands for bringing back the missing language. The catastrophe produced by the suppression of Esperanto would be compared to the abolition of all electric power plants and all gasoline motors. People would say that the clock of progress had been put back by several centuries.

It is absurd to think of it.... or is it?

(Tr. fr. Spanish in "Boletín de la Federación Esperantista Española", Feb. 1954)

EN MARTO 1955 NIA ASOCIO ESTOS 50-JARA

LA 23-an de Marto 1955 la Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko estos 50-jara. Eble ne estas tro frue pensi pri tio kaj prepari ĉion por inde festi nian jubileon.

Kelkaj detaloj pri la naskiĝo de nia Asocio estas interesaj, aliaj estas iomete neklaraj. La fundamentaj faktoj estas jenaj:

La unua libro pri Esperanto en Ameriko estis *An Attempt at an International Language*, by Dr. Esperanto, kiun Henry Phillips, Sekretario de la Amerika Filozofia Societo en Philadelphia, publikigis en 1889 en New York en la eldonejo Henry Holt & Co. La verko konsistis el traduko de la *Unua Libro* de Zamenhof, el *Vortaro Angla-Internacia* verkita de S-ro Phillips, kaj el enkonduko kaj piednotoj de la sama aŭtoro. Ĝi estis la unua libro pri Esperanto aperinta en grava eldonejo. S-ro Phillips mal-saniĝis kaj mortis, kaj la intenco de la Amerika Filozofia Societo, organizi internacian kongreson por trovi solvon de la mondlingva problemo, neniam efektiviĝis.

En la sama jaro 1889, kiam aperis en New York la libro de Phillips, D-ro Zamenhof mem publikigis en Varsovio alian anglan tradukon de la *Unua Libro*. La tradukinto estis Richard Henry Geoghegan, kiu tiam studis la ĉinan lingvon en la universitato de Oxford. La Geoghegan-traduko anstataŭis alian anglan tradukon fuŝe faritan kaj publikigitan en la jaro 1888. Kiam Zamenhof aŭdis pri la multaj eraroj, li revokis el la librejoj ĉiujn ekzemplerojn kaj detruis ilin. Poste Geoghegan enmigris en Usonon. Dum du jaroj li estis brita vickonsulo en Seattle kaj Tacoma. Li tiam ankaŭ estis sekretario de la Filologia Societo de la Ŝtato Washington. Dum jaroj li estis preskaŭ la sola Esperantisto en Usono. Ekzistas raporto, ke W. H. Trompeter el Schalke, Germanujo, kiu dum kelkaj jaroj financis la eldonadon de la gazeto *La Esperantisto* sub redaktado de D-ro Zamenhof, dum vojaĝo en Usono vizitis S-ron Geoghegan en East Sound kaj ke tiu vizito estis la unua okazo por Geoghegan konversacii en Esperanto. En 1902 Geoghegan transloĝiĝis al Fairbanks, Alasko, kie li fariĝis stenografiisto de la Distrikta Tribunalo kaj dediĉis tempon al studado de la lingvo de la eskimoj kaj aleutoj. Lia grava verko *The Aleut Language* aperis post lia morto en la eldonejo de la Usona Registaro.

Oni ĝenerale opinias, ke la organizita Esperanto-movado en Usono komenciĝis en 1905. La 16-an de Februaro fondiĝis la Bostona Esperanto Societo, kaj la 23-an de Marto la bostonanoj kun kelkaj aliaj starigis la Amerikan Esperanto-Asociacion. La Bostona Societo unue aliĝis al la Brita Esperanto-Asocio. En 1908 la Unua Nord-Amerika Esperanto-Kongreso okazis en Chautauqua, New York, kie oni reorganizis la asociacion sub la angla nomo *Esperanto Association of North America*. En Esperanto tio estis unue *Esperantista Asocio de Norda Ameriko*. Nun la preferata nomo estas *Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko*.

Sed ĉu vere la Bostona Societo estis la unua Esperanto-Klubo en Usono? Ĉu vere la Amerika Esperanto-Asocio estis la unua asocio en Nord-Ameriko? Jen kelkaj informoj, kiuj povus estigi dubojn.

En la Publika Biblioteko de New York mi trovis broŝuron eldonitan en 1904 de organizo, kiu nomiĝis *Amerika Esperanta Societo* kaj diris,

La Unua Amerika Kongreso, Chautauqua, 1908. En unua vico, kun knabino sur genuo, E. Privat; malantaŭ li, E. C. Reed. En la lasta vico, kvara de dekstre, Ivy Kelleman. (Se iu rekonas aliajn, b.v. sendi nomojn al AE.) Foto de L. Fuller

ke ĝi estis "fondita la 15-an de Marto 1900", do pli ol 5 jarojn antaŭ la Amerika Esperanto-Asocio! La adreso estis: 81 rue Saint Christophe, Montreal. Jen la signo de la agado de la unuaj kanadaj Esperanto-pioniroj. Strange tamen estas, ke la Esperanto-gazetoj de 1900 kaj 1901 (*Lingvo Internacia* kaj *L'Esperantiste*) nenion raportas pri la fondo de tiu Societo kaj ke eĉ *L'Esperantiste Canadien*, trilingva monata gazeto fondita en Montreal en Aŭgusto 1901, kun artikoloj en franca kaj angla lingvoj kaj en Esperanto, ne mencias ĝin. Eble oni rajtas supozi, ke tiu dato de la 15-a de Marto 1900 simple signifas, ke en tiu tago kelkaj kanadaj Esperantistoj komencis propagandi, sed ke ili ne jam fondis veran societon.

La 32-paĝa broŝuro, kiun mi menciis, estis Numero 1 de la *Amerika Esperanta Kolekto* (en la Publika Biblioteko ne troviĝas pluaj numeroj, kaj en la *Bibliografio de Internacia Lingvo* de Petro Stojan la broŝuro kaj la Kolekto ne estas menciataj). Ĝi estas franclingva, *L'Esperanto - Sa situation actuelle - Son avenir* ("Esperanto - ĝia nuna situacio - ĝia estonteco"), kaj la aŭtoro estis Paul Mieille el Tarbes, Francujo. Ŝajne la broŝuro estis laŭvorte represita de verketo aperinta en Francujo, ĉar mi nenie rimarkis ian specialan mencion de Kanado kaj Usono. La eldonnumero estis 10,000 (!), kaj la disdono estis senpaga. La broŝuro enhavas kelkajn anoncojn - kiuj estas interesaj. Unu estas pri la franclingva ĉiutaga ĵurnalo *Le Messenger*, kiu aperis (kaj ankoraŭ aperas) en Lewiston, Maine. La anonco diras, ke la ĵurnalo "instruas Esperanton". Ŝajnas do, ke *Le Messenger* en 1904 estis la unua usona ĵurnalo, kiu publikigis Esperanto-lecionojn. Alia anonco estas pri la semajna gazeto *Le Samedi* ("Sabato") en Montreal, kiu parolas pri "Esperanto-kolono en ĉiu numero kaj periodaj premikonkursoj por Esperantistoj".

Dubo pri la rajto de la Bostona Esperanto-Societo kiel unua klubo en Usono povus esti ĝi el legado de alia broŝuro ankaŭ publikigita en 1904, kiun mi trovis en la Publika Biblioteko. Ĝi estas *Esperanta Frazlibro de l'Turisto* eldonita de *Lingvo Internacia*, kies sidejo tiam estis en Szegszard, Hungarujo; ĝi enhavas la "adresojn de kelkaj grupoj Esperantistaj", inter ili 4 en Usono: Chicago, Illinois - F. G. Morin; Doylestown, Pennsylvania - S-ro Steckel; East Sound, Washington - Richard Henry

Geoghegan; St. Louis, Missouri - Pastro Moczykowski. Por Kanado ĝi mencias du grupojn: Montreal kaj Saint Hyacinthe. Tamen oni eble rajtas supozi, ke en sia entuziasmo la *Frazlibro* trovis grupojn ĉie, kie estis propagandemaj Esperantistoj. Sendube usonaj Esperantistoj varbis kelkajn amikojn por nia afero. Tamen estas dube, ĉu ili organizis grupojn.

Nun mi devas mencii kelkajn aliajn enigmojn. Jen la plej grava: Kiu estis la unua Prezidanto de nia Asocio? Laŭ la artikolo, kiun William G. Adams verkis por *Enciklopedio de Esperanto*, estis Charles A. Matchett; laŭ raporto pri la fondo en *The British Esperantist* en 1905, D-ro Nowell; laŭ diversaj artikoloj en *Amerika Esperantisto* en 1907 kaj 1908, Richard Henry Geoghegan. Kiu el la tri pravas? S-ro Matchett reprezentis la Amerikan Esperanto-Asocion en la Unua Universala Kongreso de Esperanto en Boulogne. Sed tio nenion pravas, ĉar S-ro Geoghegan ne povis ĉeesti. En disputo inter John Fogg Twombly, unua Sekretario de la Amerika Esperanto-Asocio kaj unua redaktoro de *Amerika Esperanto-Jurnalo*, kaj Arthur Brooks Baker, fondinto kaj unua redaktoro de *Amerika Esperantisto*, Baker riproĉis al Twombly, ke li kondukas "diktatore" (ŝajne oni ĉiam kulpigis la Sekretariojn de nia asocio pri io tia) kaj ke li montris sian diktatorecon per eksigo de la unua Prezidanto, Geoghegan, kaj de ĉiuj Vicprezidantoj, kaj per enoficigo de nova Prezidanto, D-ro George B. Viles, Profesoro en la Ŝtata Universitato de Ohio. Twombly respondis, ke li tute ne eksigis S-ron Geoghegan, "kiu estis nia unua Prezidanto", sed ke Geoghegan mem petis, ke oni anstataŭu lin, ĉar li loĝis tro malproksime, en Alasko. Pri la Vicprezidantoj Twombly respondis, ke en la komenco la Prezidantoj de ĉiuj lokaj kluboj estis Vicprezidantoj de la asocio, sed ke nun oni ne plu povas publikigi en ĉiu numero de la gazeto la liston, ĉar "ĝi fariĝis tro longa".

Ĉar Baker kaj Twombly, kiuj sendube konis la faktojn, ambaŭ konsideris S-ron Geoghegan kiel la unuan Prezidanton de nia asocio, mi opinias, ke estas bona ideo akcepti ilian opinion. Eble S-ro Matchett kaj D-ro Nowell servis kiel provizoraj prezidantoj dum tre mallonga tempo; eble ili estis nur prezidantoj de iuj komitatoj.

Alia enigmo de la unua tempo de nia historio estas la nombro de membroj. Kelkfoje oni legas fantazie altajn ciferojn, kelkfoje, preskaŭ samtempe, plendojn, ke malmultaj membroj pagas kotizon kaj ke tial la kaso estas en danĝera stato.

Unu el la kritikoj faritaj kontraŭ la unua Amerika Esperanto-Asocio estis, ke ĝi reprezentas "nur malgrandan parton el la multaj miloj da amerikaj Esperantistoj". Fakte ekzistis surpapere diversaj Esperantaj "asocioj" en Usono en 1907. Unu el ili estis "asocio" fondita en tiu jaro de la grava revuo *North American Review*, kiu publikigis serion de bonaj Esperanto-lecionoj (de Decembro 1906) kaj multajn artikolojn pri kaj por Esperanto. Unu el tiuj artikoloj estis verkita de D-ro Zamenhof mem. Sub la titolo *What Is Esperanto?* ("Kio Estas Esperanto?") ĝi aperis la 9-an de Januaro 1907. En tiu tempo la *North American Review* estis unu el la plej gravaj revuoj en Usono kaj en la mondo. Mi vidis unu numeron, kiu enhavis artikolon pri Esperanto de Profesoro George Macloskie, de la Universitato Princeton; en la sama numero Mark Twain publikigis parton de sia aŭtobiografio kaj Andrew Carnegie artikolon pri *The Gospel of Wealth* ("La Evangelio de Riĉeco"). Multaj artikoletoj pri Esperanto ape-

ris en *The Editor's Diary* ("Taglibro de la Redaktoro") de Kolonelo George Harvey, kiu poste (de 1908 al 1909) estis Prezidanto de EANA kaj multe poste (de 1921 al 1923) Usona Ambasadoro en Britujo. S-ro Harvey do fondis specialan "Esperanto-Asociion" por la legantoj de sia revuo. Oni fariĝis membro per simpla sciigo de nomo kaj adreso. Ekzistis neniam kotizo, ĉar la revuo pagis ĉiujn elspezojn. Tiamaniere enskribiĝis 1,400 personoj, multaj el ili eminentuloj. *Christian Endeavor World* ("Mondo de Kristana Celado") kaj diversaj regionaj ĵurnaloj faris same. La "Esperanto-Asocio" de *Christian Endeavor World* havis 1,200 membrojn. Estis populara sporto en tiu tempo, kalkuli sumon el tiaj ciferoj kaj diri: Jen multaj miloj da organizitaj Esperantistoj, kaj *Amerika Esperanto-Asocio* nur malgrandan parton el ili! Ĉiuj devus esti en unu granda asocio!

Kiam oni reorganizis la movadon en Chautauqua, la ideo estis, ke EANA estu tia organizo. Ĝi unue konsistis el "Divizioj": Novangluja Divizio, la Kanada Divizio, la Kapitola Divizio, ktp., ĉiu el ili kun Prezidanto, Vicprezidanto, Kasisto, Sekretario. La situacio sur papero estis belega, sed — la kazo restis malplena. Esperantistoj sur listo kaj Esperantistoj, kiuj pagas kotizon kaj laboras aktive, estas du malsamaj aferoj. Oni do baldaŭ reviziis la statuton kaj transformis la asocion el simpla federacio en asocion bazitan sur individua membreco.

La magian organizan formon, kiu per si mem garantias sukceson kaj prosperadon, oni neniam trovis. Estas tre interese — kaj iomete melankolie — vidi, ke multaj problemoj de la komenco de nia movado estis tute similaj al tiuj de la nuna horo. Rigardante tra malnovaj numeroj de *Amerika Esperantisto* kaj aliaj gazetoj, oni ricevas ideon de la grandega sumo da laboro, sinofero kaj talento, kiun niaj antaŭuloj dediĉis al la konstruado de nia asocio. Ni ĉiam restu fieraj pri ĝi.

— W. S.

"THE AIR OCEAN UNITES ALL PEOPLE" AND KLM SERVES WITH USE OF ESPERANTO

KLM ROYAL DUTCH AIRLINES, the airline which coined the phrase—"The Air Ocean Unites All People"—is a truly living example of universal performance. Operating from their home base in The Netherlands, their "Flying Dutchman" fly to the 4 corners of the world and contribute to a universal understanding of people. They are proud of the fact that Esperantists all over the world have chosen the ancient city of Haarlem, in The Netherlands, as the site for this year's Universal Esperanto Congress. During the time of the Congress, 10 tourist flights, and 6 first class de luxe flights are available between New York and Amsterdam for the convenience of the travelers. Departing at 1 p.m., 2:30 p.m. or 5:30 p.m., depending on your day of travel, you will make the transatlantic voyage in the latest Super Constellations and Douglas Super 6, in a little over 14 hours. KLM's Multi-Stop-over Plan, whereby at no extra cost, Ireland, Scotland, Great Britain, France and Belgium can be visited, affords the traveler an ideal opportunity for pre- and post-convention tours. Arrange your trip to The Netherlands by specifying KLM to your favorite travel agent or by writing: KLM ROYAL DUTCH AIRLINES, 430 Park Avenue, New York 22, N. Y.

ESPERANTO IN ACTION

In Uruguay, the Radio Station of the Department of Agriculture (CX26) has inaugurated a regular fifteen-minute program about Esperanto. It is broadcast over medium wave on the first Tuesday of each month.

International Congresses and summer courses using Esperanto are likely to be particularly numerous in 1954. By the end of February 1954, more than 1600 persons from 25 countries had already signed up for the 39th Universal Esperanto Congress, to be held at Haarlem, Netherlands, July 31 to August 7, 1954. There will be large international gatherings at Antwerp, Belgium, before the Haarlem Congress, at Leeuwarden and Rotterdam, Netherlands, after it. Catholics will hold an Esperanto Congress at Amsterdam. An international summer course in Esperanto will be held at Frostavallen, Sweden.

The exciting U. S. travel magazine "Holiday" featured in its January issue an article "Watch Your Language" by Professor Mario A. Pei. Tables of everyday expressions in 21 languages included Esperanto, and a half column at the end was devoted to the merits of Esperanto.

Technical vocabularies in Esperanto are constantly becoming more numerous, so that there are now more than one hundred of them. Latest additions to the list: an *Electrotechnical Vocabulary, Esperanto-Swedish*, by Sven Alexandersson (Stockholm, 1953); a *Nomenclature of Swedish Birds, Swedish-Latin-Esperanto*, by Birger Gerdman (Stockholm, 1953); a systematic vocabulary of *Railroad Terms*, in Esperanto, with English translations, by Edward M. Rosher (in two parts, Rickmansworth, England, 1952 and 1953). (The above items may be secured from EANA.)

Ball-point pens manufactured by the firm L. & M. Copercini at Turin, Italy, are named *Espero*, which is the Esperanto word for "hope."

Three Belgian Boy Scout Associations approved a proposal to call on all associations affiliated with the International Bureau of Boy Scouts, in London, to draw the attention of their members to the fact that Esperanto can help them to facilitate international contacts and to strengthen worldwide friendship and peace. The proposal mentions that Lord Robert Baden-Powell, founder of the scout movement, recommended Esperanto in his book "Scouting for Boys."

Scholarly articles in Esperanto are becoming very numerous in Japanese medical journals. During the past year, four articles in Esperanto appeared in the anatomical journal *Kaibigaku Zasshi (Acta Anatomica Nipponica)*, five in *Nichidai Igaku Zasshi (Nihon University Medical Journal)*, four in the *Gunma Journal of Medical Sciences*. One medical journal published in Japan, *Medicina Revuo*, appears exclusively in Esperanto.

A spanish astronomer, Antonio Paluzie-Borrell, of Barcelona, Librarian of the Astronomical Society of Spain and America, who a few years ago was instrumental in having two asteroids (minor planets) named "Esperanto" and "Zamenhof", recently was honored by his colleagues. A crater in the moon was named after him.

A Christmas cantata in Esperanto was performed by a choir of eighteen experienced singers in the French Protestant Church of London, England, last December 13.

The Governor of Okayama, Japan, Dr. Miki made a speech in Esperanto when he opened the Fortieth Japanese Esperanto Congress recently. Speakers also included an eighty-year-old woman who learned Esperanto forty-seven years ago, in the first Esperanto class ever to be taught in Japan. The President of the Congress was Dr. H. Yagi, a famous gynecologist of the Okayama University Medical School.

The State College of Paraná, Brazil, has approved the organization of Esperanto classes under the auspices of the student organization.

The Royal Library of Stockholm, Sweden, has decided to establish an Esperanto Section. The Library already owns all Esperanto books ever published in Sweden, because under the law publishers are obliged to send one copy of each book brought out by them to the Royal Library. It expects to acquire books published in other countries by appeals to publishers and friends of the Esperanto movement.

The monthly magazine of UNESCO, "The Courier", published in English, French and Spanish, in its December 1953 issue published an item about Esperanto on its news page: "Esperanto: Classes in Esperanto were held in Zurich in the form of a university extension course earlier in the year. Similar classes were being held in other European cities—Copenhagen, Brussels, Strasbourg, Paris, London, Manchester, Stuttgart, Florence, Parma and Salzburg. All the classes were working on the same syllabus, and the students were thus able to correspond with each other and to form friendships."

The Intergovernmental Committee on European Migration recently sent out a long article in Esperanto on the important problems and activities of that organization. The article was especially written for the Esperanto press by Hugh Gibson, Director of ICEM, and was translated into Esperanto by Ralph Harry, Consul General of Australia in Switzerland.

"Who's Who in America", in its 1954-1955 volume, contains for the first time biographical sketches of G. Alan Connor, General Secretary of the Esperanto Association of North America, and of Dr. William Solzbacher, past President of EANA and member of the Esperanto Academy. Other prominent members of the Esperanto movement, such as Dr. Harold S. Sloan, Chairman of EANA's Public Relations Committee, and Dr. Lydia Allen DeVilbiss, a former member of the Board of Directors, have been listed in the book for many years. Noteworthy Americans, whose connections with the Esperanto movement are mentioned in their "Who's Who" biographies, include William Pickens and Mark Starr.

REPORT ON "CONNORS-TO-HAARLEM" FUND

Karaj samideanoj:

What a glorious response! Almost before the ink was dry in my little appeal to you, your contributions began to come in. My dear "Ge-Konoroj" have modestly informed me that they won't need a thousand dollars, and to-date we have contributed a little less than one-third of that amount. As we go to print now, grateful acknowledgement for their contributions is made to: *A. Chmielewicz, Connie Davis, Esperanto Association of New Jersey, J. H. Furay, James H. Hazen, Konrad Kail, Bertha E. Mullin, Beatrice Nelson, James V. Sorrel, Rev. Robert Sparks, David Therrien, and Flora M. Wyman.*

The gifts range in amount from less than a dollar up to and including one hundred dollars. Thus is shown your sincere and even eager desire to have EANA represented officially and properly. Many small contributions are even more significant than the same amount in a few large ones, but don't hesitate to make yours large on that account.

Can we give too much for this purpose? Certainly not! Whatever comes in more than may be needed for actual expenses will remind Doris and Alan that we want them to enjoy a lot of the little extras as well.

— Horace C. Jenkins

Note by the "Ge-Konoroj": Frankly, when we wrote our note to the original proposal by Horace C. Jenkins for the "Connors-to-Haarlem Fund", we did not know quite how to react to such generosity and kindness. As chief administrators for EANA, we are accustomed to expect the worst in some instances, since the top characters on the totem pole are natural targets. However, again and again we are impressed by the fact that a wonderfully solid column of "fellow-totems" make up the body of our EANA, and support us and work with us in every way possible. It is good to know that there are so many who are always ready to show their appreciation for our efforts to advance the cause of Esperanto. We wish to express our sincere gratitude to each and every one of you. We are newly encouraged by the faith and trust you have in us. — Doris & Alan

---

NOTE RE FILM "AŬSTRALIO HODIAŬ"

To Esperanto clubs in the USA and Canada: Ralph Harry, Australian Consul General in Switzerland, and other Australian consuls in Europe have received so many requests for showing the Esperanto film "Aŭstralia Hodiaŭ", that by the end of June we must send our copy to Europe. We advise, that if you wish to show the film in your group, you must select a date soon and inform us about your wishes.

The Esperanto Association of North America is the official organized body for Esperanto in North America. It was established in 1905, incorporated in 1912, and is recognized by the internal revenue bureau as a non-profit organization for which contributions are deductible for income-tax purposes.

The Esperanto Association of North America

EANA RECEIVES BEQUEST OF \$1000

In February of 1953, the Central Office received word that the Esperanto Association of North America was named as beneficiary in the last will and testament of Caroline C. Bley (Mrs. John C. Bley). In March 1954, a check in the amount of \$1000 was forwarded to the Association from the trustees of the Bley estate.

Looking over the files of EANA we find a copy of a letter dated September 27, 1937, in which Mr. Bley made known his intention of mentioning EANA in his and Mrs. Bley's joint will. John C. Bley died not many years after that letter. Mrs. Bley died last year in Chicago. She had not been active in Esperanto since Mr. Bley's death, but their thoughtful provision in their joint will makes it possible for EANA to receive their continuing support for the work of organized Esperanto in America.

LETTERS ON THE UNESCO CONFERENCE

Some of our members have inquired what they *as individuals* might do to help influence U. S. authorities to take a favorable attitude on Esperanto at the coming General Conference of UNESCO in Montevideo, Uruguay in the Fall of this year. We asked Dr. Solzbacher for his advice. He stated that, generally, form letters, petitions, etc., direct to the State Department, Secretary of State, or the President, are *not* at all effective or even advisable. He suggested, however, that it might be helpful three or four months before the General Conference for each member of EANA to write a nice letter to his or her Congressman, asking him to please use his influence with the State Department to suggest that the State Department instruct the United States Delegation to the UNESCO Conference in Montevideo to give favorable consideration to the international petition of Esperanto, which is on the agenda of this conference, and to encourage further study and experimentation in the interlanguage Esperanto. Let your letter be dignified, intelligent and personal to *YOUR* representative in Congress.

NEW PATRON MEMBERS OF EANA 1954

Our heartfelt thanks to the following for their renewal of membership in the high category of Patron of EANA:

George W. Bailey	G. Alan Connor	Horace C. Jenkins	J. Louise Owens
Francis Ballard	Alfred Dennison	Donald Jones	Lois Petry
Eugene M. Beck	H. E. Dillinger	Konrad Kail	D. W. Pittman
Mrs. A. Berney	Ralph Fox	William A. Knox	Russell Rausch
Gerald L. Boulet	Lee-Min Han	Russell Lambert	H. Elwin Reed
Allen L. Brown	Frank Hammersley	Anton Lenhardt	Kirk Sattley
A. M. Brya	Sara E. Harris	Elise Lippmann	Walter Sievers
Boris Christoff	L. A. L. Herbert	C. H. McKinney	Mary M. Steen
J. F. Clewe	Allan Hutcheon	George A. Maggio	Francis H. Sumner
Reginald Colley	George Hirsch	Eulalia Marks	Frank W. Vedder
Doris T. Connor	John W. Jeffers	Paul E. Nace	Virgil Whanger
			Flora Wyman

DIVERSAJ ANONCOJ

KLM Reĝa Nederlanda Aerkompanio estas amiko de Esperanto. Kune kun ĉi tiu numero de AE, ni sendas belan flugfolion de KLM, titolitan "Bonan Vojaĝon" kaj presitan Esperante. KLM deziras "bonan vojaĝon" al la Universala Kongreso en Haarlem, Nederlando, sed tute same salut-as pri aervojaĝo ien ajn. Kiam vi vojaĝos, utiligu KLM servojn. Pri in-formo kaj adreso vidu reklamon de KLM aliloke en ĉi tiu numero.

La Jarlibro de la Universala Esperanto-Asocio 1954 (al kiu EANA estas aliĝinta kiel landa asocio) aperis kun interesa enhavo. 287-paĝa, ĝi entenas sciindaĵojn pri la internacia Esperanta movado, adresaron de delegitoj, ktp. Ĝi estas havebla de EANA je \$1.25.

Bonvenon kaj dankon al Jarvis E. Bush, kiu nove aliĝis al la Sub-tena Komitato de EANA, kaj tiel multe helpas al sia nacia Asocio.

Ekstraj donacoj al la Subtena Kaso depost Januaro 1954: O. Bervy \$2, A. Romito \$1.50, Kirk Sattley \$1.15, A. Hutcheon \$5, H. E. Dillinger \$10, Van Allen Lyman \$2, J. Leo Chapman \$10, D-ro Lee-Min Han \$10, Allen L. Brown \$1, Wm. Shevkenek \$1, Y. Gulsoy \$3, J. H. Hartley \$25, R. Sparks, M. S. Primmer, P. L. Pratley, L. Kalus, W. F. Holeka. Sinceran dankon al ĉiuj.

Sukcesojn en la kampanjo "Ĉiu Membro Varbu Unu Novan Membron" ni registras por la jenaj: Donald Hathaway (5), R. E. Lambert (1), Ray Kelly (1), J. H. Kruse (1), Elsie Yunghans (2), Don Walton (1), Cecil R. Phillips (1), C. R. MacDonald (1), Rob't Sparks (1), Chas. Chomette (1), G. Fuller (1), Grace Randolph (1), F. Gracey (1), Esperanto-Societo de Detroit (1), H. DeCamp (1). Kiu sekvos?

Leteroj al redaktoroj vikle subtenantaj Esperanton estis publikigitaj en la sekvantaj jurnalaj kaj gazetoj: *St. Petersburg Times*, Florida, skri-bita de Grace Randolph; *New York Times*, subskribis Mark Starr; *Muhlen-berg Weekly*, Pensilvanio, redaktora artikolo pro instigo de Donald Munro; *Scientific Monthly*, longa letero de Elsie Yunghans sub titolo "Esperanto kontraŭ Interlingua"; *Boston Globe*, du leteroj, subskribis Preston Davis, Jr. kaj Robert Alberg; *Newsday*, Long Island, N. Y., verkinto nekonata; *San Diego Tribune*, skribita de I. K. Reed.

Internacia Konkurso - \$25.00 - Premio de Dudek-kvin Dolaroj

La Esperanto-Asocio de Nov-Jerzio, loka filio de la tutlanda Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko, donos premion de \$25.00 usona al la gajn-into en tutmonda konkurso pri skribita tezo "Kial la Unuigitaj Nacioj bezonas Esperanton". La premion gajnos tiu, kiu skribos la plej bonan leteron pri la supra temo. Leteroj devos esti ne pli longaj ol 500 vortoj, kaj ili devos esti ricevitaj en Usono antaŭ la 15-a de Septembro 1954. Sendu vian leteron al: *Esperanto-Asocio de Nov-Jerzio*, 448 South Orange Ave., Newark 3, N. J., U. S. A.

Landaĵ Gazetoj Bonvolu Represi

You - ARE INVITED TO EANA CONGRESS BY FATHER KNICKERBOCKER

From June 19 to 21, 1954, in New York City, our members from every corner of North America, will participate in the all-important 44th Congress to prepare for the coming *Golden Jubilee Year of EANA*. Plans are actively under way for an even bigger and better Congress than the grand, harmonious convention of last year. *YOU* must attend! Bring the whole family! Bring your Esperanto club members! Your responses to the questionnaire for Congress suggestions, plus the experience of last year, all combine to make the coming Congress one of greater participation, more enjoyment, and improvement all along the line for Esperanto in America.

Meetings are scheduled at the *McBurney YMCA*, 215 West 23rd Street, in the Auditorium on the main floor. Special entertainment events in appropriate places. The *Esperanto Society of New York* and the *Esperanto Association of New Jersey* will be your hosts. Both official chapters of EANA are making arrangements for your comfort and happiness in the "Greatest City on Earth". Members will be housed, at modest rates, in the hospitable old-world "Hotel Chelsea" just across the street. The Committee plans to enhance Esperanto practice and good-fellowship at the hotel as elsewhere. Bring your own ideas and talents to contribute to the general enjoyment of all events.

Friday evening, June 19, will be the "get-together" event, when everybody will get acquainted with everybody. Then important Association reports, discussions, group seminar, election, resolutions, a Grand Banquet, amateur night (prepare for that one!), big Dramatic and Festival evening, excursions, and we hope to have an Esperanto film from Europe. The Committee wants more Esperanto spoken this time, and suggests that you prepare some three to five-minute talks on what interests you most. Write in about any subject in which you wish more time given. This will be *YOUR* Congress, and we want you to return home saying: "The 44th was the greatest Congress ever." Make plans *now!*

A special bulletin on the Congress will be sent out soon - but do not wait for it. Begin now by sending your \$3 for a Congress Ticket, whether as a "participant-in-person" or a "participant-by-mail". This will assure your full membership in the Congress, and greatly encourage your Congress Committee. Every member should buy a ticket to make of this Congress a worthy prelude to the *Golden Jubilee Year of EANA*. *Send your \$3 now for a Ticket. Help support the Congress of 1954.*

ANIAJ MORTINTOJ

S-ino Dorothy Baker el Lima, Ohio, mortis la 10-an de Januaro pro terura akcidento – eksplodo de brita ĵet-aeroplano super la Mezmario apud Italujo. S-ino Baker estis estro de la konsilantaro de la Baha'i-movado en Usono, kaj amata filino de D-rino Luella K. Beecher. Ŝi estis revenanta el vizito al Hindujo, kie ŝi estis parolanta pri la Baha'i-movado. Memoriga ceremonio okazis surmare la 18-an de Januaro.

Pastro Ray W. Mason, Esperantisto dum 42 jaroj, amata kaj respektata pastro de la Metodista Preĝejo en Newport, Wash., mortis la 7-an de Marto. Li amis muzikon kaj skribis melodiojn kaj vortojn por multaj inspiraj kantoj. Dum la pasintaj du jaroj li gvidis kursojn de Esperanto en Newport, kaj ofte parolis al lokaj grupoj pri la interlingvo.

Joseph Frimberger, pionira Esperantisto el Germanujo, mortis pasintsomere en East Paterson, N. J. Depost 1910 li diligente laboris por Esperanto. Eĉ dum la lasta tago antaŭ sia morto, li revis pri ebleco viziti la EANA-Kongreson, tiutempe okazantan en Nov-Jorko. Li ne sciis, ke li estis tiel malsana, kaj ke tio neniam realiĝos.

Ni bedaŭras raporti, ke dum la pasinta jaro mortis ankaŭ la sekvantaj bonaj membroj de EANA (precizajn detalojn ni ne havas): *Pastro R. Edis Fairbairn*, *Pastro W. L. Hatch*, *F-ino Alice M. Hanna*, *E. J. Wheeler*, kaj *Morris Morrison*.

THE BEST IN ESPERANTO LITERATURE – DE LUXE EDITIONS

- Kon-Tiki, Heyerdahl*, exciting true adventure story of six men on a 40-foot raft, 80 fotos, 236 pages, stamped in gold, full-cloth..... \$ 3.90
- Gösta Berling, Lagerlöf*, strange, fascinating novel of adventure and love in rural setting of old Sweden, 552 pp, full-cloth..... 3.90
- Peer Gynt, Henrik Ibsen*, story in poetic form of wild adventure, impulsive love, colorful scenes of Norwegian life, 258 pp, cloth 2.30
- La Normandaj Rakontoj, Guy de Maupassant*, 19 delightful stories, richly illustrated, 210 pp, stamped in gold, grey-brown cloth..... 3.60
- Tipoj kaj Aspektoj de Brazilo*, fascinating details of the life of Brazil, 151 pp. incl. 36 full-page drawings, art leatherette bound 4.00
- Fine, Nun Mi Komprenas la Radion*, popular introduction to the technics and theory of radio, richly illustrated, 142 pp, half-cloth 2.50
- Sveda Antologio*, selections from the very best in Swedish literature, Parts I & II in two de luxe vols., 432 pp, blue cloth, *complete* 5.85
- Svisa Antologio*, translations from the four languages of Switzerland, with linguistic comments, 540 pages, full-cloth bound..... 5.85
- Ĉeĥoslovaka Antologio*, rare, complete anthology of Czech & Slovak literature, 32 art illustrations, 500 pages, half-cloth..... 6.85
- Sep Fratoj, Kivi*, a robust, hilarious tale of seven brothers in the rural Finland of long ago, 360 pp, 34 illust., bound in boards..... 3.00
- Dante: Infero*, rare, a monumental translation from the Italian, in original verse form, 16 full page illust., 304 pp, half-cloth..... 5.60

(Members of EANA deduct 10% from above prices.)

Esperanto Book Service, 114 W. 16 St., New York 11, N. Y.

LETERO DE RALPH HARRY

Ĝenerala Konsulo de Aŭstralio en Svislando

“Karaj Samideanoj: Pri la filmo “Aŭstralio Hodiaŭ” mi tre ĝojas, ke ankaŭ vi havas ekzempleron. Mi supozis, ke la sola kopio estis tiu, kiun mi montris en Canberra antaŭ mia foriro, kaj kiun mi poste sendis al Zagreb (bedaŭrinde ne uzita). Tiun nun montras la svisaj kluboj. Mi gratulas kaj dankas vin pro la komentario, kiun ĉiu admiras.

La 18-an de Decembro okazis grava demonstracio en la Palaco de Nacioj en Ĝenevo. Ĉeestis en la kinosalono de la Palaco 70 homoj el kiuj eble 20 Esperantistoj el Ĝenevo kaj apudaj urboj en Svislando kaj Francujo. La aliaj ĉeestantoj estis oficistoj de la Eŭropa Sidejo de la Unuiĝinta Naciaro, kiuj ricevis inviton de la Informa Fako de la UN. Kun permeso de siaj ĉefoj ili ĉeestis dum la laborhoroj. La ĉeestantojn bonvenigis *S-ro Adrian Pelt*, Direktoro de la Eŭropa Sidejo. Li diris, ke ĉu aŭ ne oni favoras Esperanton, estas fakto, ke la Universala Esperanto-Asocio klopodas por solvi problemon, kiu koncernas la Unuiĝintan Naciaron. Mi mem kiel konstanta Aŭstralia Delegito ĉe la UN kaj Ĝenerala Konsulo de Aŭstralio en Ĝenevo, memorigis pri la petskribo al UN kaj pri la enketado de UNESKO. Mi diris, ke la celo de la kunveno estas doni al la homoj, kiuj ĉiam renkontas la lingvan problemon, okazon lerni iom pri la eblecoj de Esperanto. Mi prezentis *Profesoron Edmond Privat*, kiu prelegis pri la uzo de Esperanto en internaciaj kongresoj. Li konstatis, ke per Esperanto la partoprenantoj en tiaj kongresoj, kiuj ne parolas la “grandajn” lingvojn perdas sian senton de malsupereco, kaj ke ankaŭ la reprezentantoj de la malgrandaj landoj povas fari egalan kontribuon al la laboro de la kongresoj. Sekvis *Hans Jacob*, kiu prelegis pri la lingvo mem, kaj laŭtlegis kiel ekzemplon la enkondukon al la Ĉarto de UN. Fine montriĝis la nova filmo. Kun samideanaj salutoj, *Ralph Harry*.”

La nova filmo pri Aŭstralio estis jam prezentita antaŭ diversaj kluboj en Usono: en Januaro antaŭ membroj kaj amikoj de la *Esperanto-Asocio de Nov-Jerzio*; en Februaro antaŭ grupo en la hejmo de *Pastoro Robert Sparks* en Konetikuto, (malsupre troviĝas bildo pri tiu okazo.); en Marto

Profesoro J. Brewer montris ĝin antaŭ la grupo *MOSAMO* en la Kolegio pri Minoj de la ŝtato Misurio. Ĉiuj laŭdis la filmon.

De maldekstre: staras – Robert Sparks, S-ino Sparks, P. Tranchina, J. Gamble, amiko de Gamble el Bolivio, W. Stone, S. Kittedge, *sidas* – amikino kaj Lorraine Kittedge, S-ino Tranchina, John Schilke kaj Martha Bradford.

ESPERANTA KRONIKO

Esperanto-Societo de Ĉikago (oficiala filio de EANA) regule kunvenas dufoje monate. En Februaro speciala gastparoladisto estis *D-ro W. Solzbacher*, kiu tiutempe vizitis en la mezokcidento. Aliaj programoj konsistis el parolado de Donald W. Hathaway, direktoro de la Societo, kaj komuna legado de teatraĵeto.

"Rokoj kaj Mineraloj" estis la temo de interesaj paroladoj prezentitaj de *Roy Epting* antaŭ membroj de la Esperanto-Societo de Nov-Jorko (oficiala filio de EANA) kaj la Esperanto-Asocio de Nov-Jerzio. Gesinjoroj Epting estas fervoraj kolektantoj de mineraloj, kaj ili klarigis ĉion per speciala elmonro de specimenoj.

Esperanto-Klubo de Los Angeles raportis, ke nova kurso de Esperanto sub instruo de *S-ro E. Dwarkis* bone progresas. Ankaŭ, ke gesinjoroj *Charles Chomette* festis la 25-an datrevenon de sia geedziĝo per speciala kunveno, kiun ĉeestis 30 samideanoj. En la *Los Angeles Times* aperis interesplena raporto kun bela bildo pri tiu Esperantista familio.

La Biblio en Esperanto estis donace prezentita al Prezidanto Eisenhower de *D-ro Cecil Stockard*, antaŭa Prezidanto de EANA. D-ro Stockard ricevis belan dankleteron de la Blanka Domo. Nur poste ni sciigis, ke ankaŭ troviĝis Esperanta Biblio inter la Biblioj en 78 lingvoj donacitaj de la Amerika Biblia Societo por la biblioteko de la Blanka Domo. Nu... pli bone du ol neniu!

Sukcesa demonstracio pri Esperanto prezentita de *Ray Kelly*, okazis la 27-an de Januaro en la YMCA McBurney en Nov-Jorko. Poste 8 personoj aliĝis al nova kurso, kiu daŭris 10 semajnojn sub lia instruo.

La Esperanto-Asocio de Lima, Ohio, (oficiala filio de EANA) elektis por la nova jaro la jenan estraron: Prezidanto, *D-rino Luella K. Beecher*; Vic-Prezidanto, *S-ino Mable Jay*; Sekretario-Kasisto, *S-ino Arthur M. Vaughn*. Tri novaj membroj aliĝis al la klubo.

Novaj kursoj de Esperanto lastatempe raportitaj: Studentoj de Kolegio North Central en Illinois sub gvidado de *Roy E. Holland*; kurso por plenkreskuloj en Placerville, Kalifornio, gvidanto *Senatano H. E. Dillinger*; Esperanto-Klubo en Katolika Lernejo, Philadelphia, sub instruo de *Paul Mimplitsch*; kursoj en la ŝtata kolegio, Troy, Alabama, kaj en la loka altlernejo sub instruo de *Frank M. Gracey*; kurso por instruistoj, kuracistoj kaj aliaj komenciĝis en Marto en la oficejo de *D-ro George A. Maggio*, Newark, Nov-Jerzio. Koran gratulon al ĉiuj pro bona laboro!

En multaj ĵurnaloj tra Usono aperis serio da desegnoj de Geo. Scarbo, kun salutoj por la nova jaro en diversaj lingvoj, inter ili ankaŭ Esperanto. Sub bildo de la terglobo, kun la vortoj en Esperanto "Feliĉan Novan Jaron" estis versaĵeto:

*In the universal language Esperanto, you will find
A global "Happy New Year" that's meant for all mankind.*

En la lingvo Esperanto, jen saluto por la jaro,
"Feliĉegan Novan Jaron", por la tuto de homaro.

KANADA INFORMO

Letero de James H. Hartley. Kun plezuro kaj dankemo ni publikigas la sekvantan interesan leteron:

Kara sinjoro: Hieraŭ en mia letereto al vi pri mendo de libroj mi menciis, ke mi eble havos novaĵon por vi baldaŭ.

Nu – jen la komenco de mia rakonto: En 1934, mi kun S-ro Bruder aŭdis prelegon pri Esperanto, faritan de E. J. Bengough, tiutempe Registristo de la Universitato McMaster. Ni decidis aliĝi al Esperanta kurso. Poste mi fariĝis Prezidanto kaj S-ro Bruder Sekretario de la Esperanto-Klubo de Hamilton. Iom poste mi fariĝis kasisto de la Kanada Esperanto-Asocio. Dum la mondmilito (1939-1945) la membraro disigis kaj fine la Kanada kaj la Hamiltona organizoj ĉesis funkcii.

Antaŭ tri jaroj mi konatiĝis kun Estona enmigrinto, S-ro Jaan Kübar, sperta Esperantisto de 25 jaroj. Ni ofte intervizitadis kaj parolis nur Esperante. En 1951 ĵurnalo en Hamilton publikigis artikolon pri S-ro Kübar kaj Esperanto (vidu foton supre). Pasintan aŭtunon oni invitis min fari du komentojn pri Esperanto pere de radiostacioj CHML kaj CKOC.

Antaŭnelonge mi ricevis leteron de Esperantisto H. Dykes, novalveninto el Anglujo. Hazarde okazis, ke li, kiel mi, laboras en la sama kompanio "Canadian Westinghouse". La kompanio havas multajn diversajn klubojn por dungitoj, kaj mi petis ĝin pri ebleco starigi Esperantan Klubon. Oni favoris la ideon kaj enmetis malgrandan alvokon en la ĵurnalon "Westinghouse News", kaj informojn sur afiŝtabulojn tra la oficejoj kaj laborejoj. Rezultis el tio kurso de 20 personoj kaj multaj informpetoj pri la interlingvo.

Nu – post la supra iom longa rakonto, mi revenas al mia mencio pri la Kanada Esperanto-Asocio. Lastatempe mi kontrolis ĉe la banko kaj trovis, ke proksimume \$60 kuŝas tie en nomo de la Asocio. Post interkonsiliĝo kun S-ro D. R. Pook, antaŭa sekretario, kaj S-ro Bruder, ni decidis donaci el tiu sumo \$25 al EANA kaj \$25 al BEA. La restaĵon ni intencas utiligi loke por la propagando de Esperanto. Kun plezuro ni do enfermas ĉekon je la sumo de \$25, por ke ĝi estu uzita laŭ via deziro por la bono de la Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko.

Kun saluto por via daŭra sukceso. Sincere la via, *James H. Hartley*

En la provinco Saskatchewan, Wm. Shevkenek organizis en sia elementa lernejo Esperanto-kurson por 15 lernantoj de la 9-a studjaro.

Kanadaj ĵurnaloj menciis pri Esperanto lastatempe: En la *Canadian Chartered Accountant*, Kanada gazeto por kontistoj, estis presita financa raporto de UEA en Esperanto kun komentario de David W. M. Jenkins; En *The Globe and Mail*, Toronto, aperis artikolo pri Esperanto en la kolono de Mona Purser; En la *London Free Press*, letereto al la redaktoro skribita de Harold Mason; En la *Hamilton Review* artikolo pri Esperanto kiel flankokupo de Tom Seel, malnova Esperantisto 72-jara.

S-ro Hartley (dekstre) kun S-ro Kübar

DEZIRAS KORESPONDI

Kosto de anonco: Eksterlande, unu vorto aŭ mallongigo por unu cendo (ses vortoj por 1 int. respondupono); Enlande, unu vorto por du cendoj.

- Brazilo.** D. O. Leme, Rua Barão de Ladario, 444 apt. 34, Brás, São Paulo. 20-jara studento dez. kor. kaj interŝ. PK, PM, revuojn.
- Japanujo.** Rinzo-Okumura, c/o Ikuno Altlernejo, Ikuno, Osaka. Dez. kor. kun geknaboj per bildkartoj en facila Esperanto. Nepre respondos.
- Portugalujo.** Fernando Jorge P. Couto, Rua da Bainharia, 28-3º, Porto. Junulo deziras korespondi kun samideanino.
- Svedujo.** Carl Linusson, Box 1, Kinna. Dez. kor. kun negriroj en Esperanto kaj angla lingvo. Ĉiam respondos. Usonaj gesamideanoj helpu al mi havi korespondantinojn.
- Usono.** Graham E. Fuller, Kent School, Kent, Connecticut. 17-jara studento dez. kor., prefere kun personoj en Eŭropo aŭ Azio. Interesiĝas pri muziko, literaturo kaj lingvoj. Serioza persono dezirata.
- Usono.** Esperanto-Klubo, Southeast Catholic High School, 816 Christian St., Philadelphia 47, Pa. Por perfektigi en la uzo de Esperanto, dek 16-jaraj komencantoj en la lingvo dez. kor. kun samaĝaj knabinoj (prefere) aŭ knaboj en aliaj landoj. Kelkaj de ĉi tiuj junuloj ankaŭ deziras interŝanĝi poŝtmarkojn.
- Usono.** Esperantistoj interesataj pasigi libertempon somere je Vermonta bieno, komunikiĝu kun: A. Puechl, Alsbury-Farm, S. Londonderry, Vt.
- Usono.** Donald Broadribb, 791 South Ave., Rochester, N. Y. *Malnovaj gazetoj:* Mi deziras vendi la sekvantajn valorajn jarkolektojn de gazetoj: *British Esperantist* 1906, 1908, 1909, 1912 (nebinditaj), po \$5. Mi ankaŭ posedas por vendo: *The Esperantist* 1903-1904 (bindita), 1905 (nebindita). Sendu proponojn. Ĉiu kolekto kompleta, pura, senmakula.
- Japanujo.** Kiyooki Wakamatsu, Kami-meguro 6-1375, Meguro-ku, Tokyo. Dez. interŝanĝi il. PK, PM, monerojn, gazetojn, ktp.

EANA & UEA MEMBERSHIP DUES FOR 1954

The Central Office has enjoyed serving the members of EANA during the past year. It is now time for many of you to renew your membership for 1954.

All categories of EANA membership receive the *American Esperanto Magazine* and all *Bulletins*. Your EANA membership automatically gives you "associate membership" in the international association UEA. You receive coupons (called "membromarkoj") of UEA, and have a right to services of delegates throughout the world.

In addition there are "individual membership" categories in UEA: the *Yearbook* (containing lists of delegates) is supplied for an additional \$1.25 annually; the *Yearbook* and magazine *Esperanto* (monthly) are supplied for an additional \$3.00 annually.

Now is the time for you to renew your membership in your North American association EANA, and in the general international association UEA. Here are the combined membership rates for 1954:

	<i>Armed Forces, H. S. & College</i>	<i>Active Member</i>	<i>Patron Member</i>
EANA Membership & associate of UEA:	\$3.00	\$5.00	\$10.00
EANA Membership & <i>Yearbook</i> of UEA:	\$4.25	\$6.25	\$11.25
EANA Membership with <i>Yearbook</i> and magazine <i>Esperanto</i> of UEA:	\$6.00	\$8.00	\$13.00

NEW ESPERANTO BOOKS FOR YOUR READING ENJOYMENT

The Central Office is equipped to supply all your book needs. When you buy books from the "Esperanto Book Service" all profits are used to give you a better magazine and office. Place all your orders through the "Esperanto Book Service".

LA JUNAJ DETEKTIVOJ, J. H. Sullivan. A short novel for children of all ages, high adventure looking for smugglers, simple language, 43 pp.....	\$ .35
LA NORMANDAJ RAKONTOJ, Guy de Maupassant. 19 delightful stories, 8 full pages of pictures of Normandy, 210 pp. in all, stamped in gold, cloth	3.60
DEVENO KAJ VIVO DE LA LINGVO ESPERANTO, P. Stojan. A highly subjective but thought-provoking essay on Esperanto, 110 pp.....	.75
POST LA KURSO, W. & H. Wingen. A reading and study book in Esperanto and German, for use by more advanced students, 100 pp. illustrated.....	1.25
SCHLÜSSEL ZU "POST LA KURSO", W. & H. Wingen. A Key to above, 54 pp.	.45
FINGRULINO, Hans Chr. Anderson. Translation of the famous fable of the tiny "Thumbelina", beautifully illust. in brush water colors, 18 pp. Boards	.60
TUTMONDA LAŬDO, H. G. Wannemakers, S. J., Catholic prayerbook, including several religious songs with music, illustrated, 277 pp.....cloth	1.50
LETERO EL LA TRANSCENDO, A. B. Krempel. A religious and moral book giving advice and experiences from beyond the grave, 36 pp.....	.45
KVAROPO, poems by 4 Esperanto poets. A nicely printed collection of varied poems: lyrical, melancholic, erotic, philosophical, 270 pp. card covers	1.65
LA ALIA PASINTECO, R. Bulthuis. The story of a victim of amnesia, and how he discovered his real self through sympathetic help, 292 pp....cloth	1.85
NIKO KAJ NINO, J. F. Berger. Easy reading in original Esperanto, the story of childhood and youth in prewar Germany, 71 pp, illustrated.....	.80
KLASIFO DE ESPERANTAJ TEMOJ, Montagu Butler. Scientific analysis & full details for adapting the decimal system of classification, 144 pp.....	1.75
SPIRITAJ EKZERCADOJ, Sankia Ignacio de Loyola. 370 diversified spiritual meditations, prayers, etc., translated from the original Spanish.....	.30
KIEL AŬTODIDAKTO AL PEDAGOGIA SCIENCO, K. Wiczorek. An essay on the history, art and psychology of teaching, 39 pp.....	.60
ĈU VI DEZIRAS KORESPONDI?, Margrethe Noll. Advice on Esperanto correspondence with model letters, phrases, announcements, etc., 16 pp.....	.15
ESPERANTA LEGOLIBRO, E. Migliorini. Selected stories, anecdotes and graded reading, 3rd edition, revised and enlarged, 187 pp.....	.80
ALASKA STAFETO kaj KAPTITAJ DE LA GLACIROKOJ, F. Omelka. Two stories of daring and adventure in the wild north, illustrated, 96 pp. cloth	1.10

(Members of EANA deduct 10% from above prices.)

FILM STRIPS WITH SEPARATE TEXT OF ESPERANTO COMMENTARY

35 mm film strips of non-inflammable celuloid—picture size 18 x 24 mm.

Published by the Esperanto Film-Grupo in the Netherlands

435/1 La antikva Grekujo.....	\$ 1.85	399/12 Borneo laŭ bildoj.....	\$ 2.20
160/2 Inter la Araboj.....	1.45	146/13 Zelando kiel turistregiono	1.25
447/3 Lando kaj popolo de Siamo	1.70	327/14 Palestino, norda parto....	1.95
500/4 Javo (Indonezio) 1a parto	1.70	328/15 Palestino, suda parto.....	1.80
501/5 Javo (Indonezio) 2a parto	1.80	158/17 Tibeto, lando de lamaoj	2.00
143/7 Sovaĝaj bestoj de Afriko..	1.85	159/18 Indianoj kaj Eskimoj.....	2.00
397/8 La vizago de la terglobo..	2.00	186/19 Laponoj kaj Finnoj.....	2.10
437/9 Meksikio, lando kaj popolo	1.80	19/27 Danujo, lando kaj popolo	2.10
419/10 Marvojaĝo al Indonezio....	2.10	F.112 Viena Esperanto-Muzeo..	1.80
326/11 La mirinda Nilolando.....	2.25	F.113 La akvokatastrofo.....	2.10

Film strips are sent postpaid directly from the Netherlands. Esperanto Commentary only (without films) may be purchased at one half above prices. No discounts on these prices. Send all orders and payments to:

Esperanto Book Service, 114 W. 16 St., New York 11, N. Y.

NEW CONNOR COURSE IN ESPERANTO

Correspondence Course with Vinylite Records
Instruction by Doris Tappan Connor

New! Modern! The "Connor Course" is unique, - it provides real-life disk conversations plus the personal instruction of Doris Tappan Connor. The one and only record course, in any language, that gives everything in the way of learning aids. NOW, you can learn Esperanto like a "native" - better, quicker, and easier. It's fun to learn this real-life way! You converse with the disk and confer with the instructor. The "Connor Course" is compiled by experts. "Vinylite" recordings by Mr. and Mrs. Connor. All designed so you can master Esperanto.

The complete "Connor Course" includes the following:

- (1) A lively text, "Esperanto: The World Interlanguage."
- (2) Eight complete "Vinylite" double-sided 10" records.
- (3) A practical and easy-to-follow "Study Guide" (82 pp.)
- (4) Personalized instruction and guidance of Mrs. Connor.
- (5) Supply of answer paper and printed return envelopes.
- (6) An interesting card game, to develop your vocabulary.
- (7) And finally, an official "Certificate of Achievement".

FOR INDIVIDUAL STUDY: The complete "Connor Course", as described above, will be sent postpaid for only \$36.

FOR GROUP STUDY: Buy one complete master course at \$36. Each additional member pays only \$6 more for Textbook and complete Study Guide for his own use.

Full money-back guarantee. So, place your order NOW:

Esperanto, 114 W. 16th St., New York 11, N. Y.